

Vestnik.

Cesar Franc Jožefova ustanova za učiteljske sirote na Kranjskem. G. Janko Rudolf, učitelj na Vrabčah, za 1896. l. 4 gld.; g. Završnik Karol, učitelj v Dupljah, za 1896. l. 2-40 gld.; gđc. Rafaela Inglič, učiteljica v Begunjah p. Cerknici, za 1896. l. 1-20 gld.; g. Kmet Andrej, nadučitelj v Cerkljah, za 1896. l. 5 gld.; g. Stiasny Ljudevit, učitelj v Radovljici, za 1896. l. 3 gld.; g. Franc Petrič, učitelj v Rudniku, za 1896. l. 2-40 gld.; g. Ažman Jožef 3-60 gld.; g. Rustija Jožef 3-60 gld.; gosp. Krener Bogomir 5 gld.; g. Solnc Anton 3-60 gld.

Učiteljski konvikt. G. Završnik Karol, učitelj v Dupljah, 3-20 K; g. Fr. Koy, trgovec v Ložkem potoku po g. M. V. 6 K; gg. Bahovec Franc, Raktelj Franc, Krulec Ivan, Kecelj Alojzij, Dimnik Jakob, vsi učitelji v Ljubljani, a 1 K, skupaj 6 K; g. Fr. Koy, trgovec v Travniku, po g. B. Andoljšeku 10 K; g. Franc Petrič, učitelj v Rudniku, 2 K; gg. M. Poklukar in J. Kimovec po g. B. Andoljšeku 2 K; g. Krener Bogomir, učitelj v Škofji Loki 40 K; g. Cvar A., učitelj v Velikih Poljanah, nabral v veseli družbi v Dragi 7-40 K.

Izjava. Vsed soglasnega zborovega sklepa „Savinjskega učiteljskega društva“ z dne 19. listopada t. l. se izjavlja, da se ono popolnoma ujema z „Učit. Tovarišem“ glede verske šole — štev. 20 z dne 16. vinotoka l. l. ter obsoja žaljive napade „Slovenčev“ na slovensko učiteljstvo in obžaluje „Slovenčevega“ člankarja, da na tak način jemlje slovenskemu učiteljstvu čast in ugled.

Savinjsko učiteljsko društvo v Št. Pavlu, dne 19. listopada 1896.

Julij Sadnik, t. č. tajnik.

Josip Vidic, t. č. predsednik.

Izjava. Sevniško-breziško učiteljsko društvo se stringa povsem z „Učit. Tovarišem“ glede verske šole. Z ozirom na občni napredek človeštva smatra vse napade, kakor jih je izvršil „Slovenec“ proti učiteljstvu, kot izvor nesrelih idej. Taki članki omadežujejo dotičnike, nikoli pa ne morejo osmešiti pred razodno množico današnjega avstrijskega učiteljstva.

Odbor sevniško-breziškega učiteljskega društva v Reichenburgu, dne 8. grudnia 1896.

F. Exel, m. p.

J. Supan, m. p.

A. Skalovnik, m. p.

t. č. predsednik.

t. č. podpredsednik in pevovodja.

t. č. blagajnik.

J. Pečnik, m. p. in A. Schubert, m. p.
zapisnikarja.

M. Tramšek, m. p.
odbornik.

Novi odbor „Slovenskega učiteljskega društva“ je za t. l. tako-le sestavljen: Gg.: prof. Franc Gabršek, predsednik; mestni učitelj Anton Razinger, podpredsednik; mestni učitelj Engelbert Gangl, tajnik in knjižničar; mestni učitelj Franc Črnagoj, blagajnik; mestni učitelj Jakob Dimnik, urednik; odborniki: nadučitelj Luka Jelenc, mestni učitelj Ivan Krulec, nadučitelj Lovro Letnar in nadučitelj Janko Likar.

Učiteljski Tovarish se dobiva v Ljubljani v teh-le kavarnah: kavarna „Evropa“; „Národna kavarna“ v Zvezdi in kavarna v „Národnem domu“.

Tiskarna R. Milčeva si usoja ob novem letu izraziti vsem slavnim krajnim šolskim svetom, šolskim vodstvom in p. i. častitim naročnikom „Učiteljskega Tovarisha“ svoja pristréna voščila ter se priporoča nadaljni naklonjenosti.

Nov dohodek konvikta. Posrečilo se nam je dobiti založnika, ki bo izdal nove pisanke: lepopisnice, spisovnice, številnice, risanke i. t. d. iz najfinejšega popirja in po nižjih cenah, kakor se prodajajo sedanjí zvezki. Jedno tretjino čistega dohodka, ki utegne znašati na leto 1000 goldinarjev, bo odstopil založnik „Društvu za zgradbo učiteljskega konvikta“. Dolžnost vseh učiteljev bode, da bomo zahtevali pri vseh trgovcih te najnovejše zvezke. Ime založnika bomo objavili, kakor hitro izidejo zvezki.

Mož, ki veliko govori, je dne 16. grudnia l. l. v gostilni silno razgrajal nad našim listom in učiteljstvom; imenoval je učitelje: „an Grössenwahn leidende — durchgefallene Studenten, duševni revčki i. t. d.“ Opozarjamo dotičnega gospoda — da naj bode v prihodnje previdnejši v izrazih, sicer bomo primorani, marsikaj odkriti iz njegove „durchgefallene“ preteklosti.

Iz učiteljskih krogov štajerskih se nam piše: V 48. šte. „Domovine“ je bilo v poročilu o zborovanju konjiškega učit. društva med drugim tudi čitati v govoru c. kr. šol. nadzornika, kako da naj šol. vodje izpolnujejo svojo hospitacijsko dolžnost. — Vse prav! K temu imamo samo pripomniti, da se gospodje šol. nadzorniki o priliki, ko prihajajo nadzorovati, tudi pogostokrat prezirljivo obnašajo do podrejenih jim učiteljev. Nadzornik stopi v šol. razred — razume se, da nič ne potrka — s strogo uradnim, včasih tudi čmernim obrazom, učitelja še ne pogleda, vsede se za mizo ter zapove, naj se pouk nadaljuje. Poprej si pa veli prinesiti na mizo vse uradne knjige ter jih prelistuje na vse strani, tudi on vzame debelo bilježno knjigo, v katero pridno zapisuje, potem pa odide s strogim obrazom, kakor je prišel. — Tudi tukaj se nam vsiljuje vprašanje: Bi li gospodom šol. nadzornikom na njihovem ugledu kaj škodovalo, ko bi, vstopivši v šolo, učitelja prijazno pozdravili in v pričo otrok ne kazali preveč svoje uradne oblasti. — V spominu nam je dogodba o učitelju in kralju, ki je prišel v šolo, a učitelj pred njim niti ni potegnil čepice z glave, rekoč, da otrokom ni treba vedeti, da je na svetu še kdo več kot njih učitelj. Pa od tega je že dolgo, dolgo.

Iz c. kr. mestnega šolskega sveta. Iz seje, katera se je vršila dne 9. m. m. smo prejeli sledeče poročilo: Potem, ko je predsednik proglasil sklepčnost in odgovoril na neko interpelacijo radi sestave šolske matrike za obrtne vajence, je poročal zapisnikar o došlih kurencijah, kojih rešitev se je vzela brez ugovora na znanje. Učiteljici Klotildi Golf na mestni nemški deklški 6razrednici se prizna III. službeno starostna doklada od dne 1. decembra t. l. Na znanje se vzame poročilo c. kr. okrajnega šolskega nadzornika profesorja Frana Levca o nadzorovanji obrtne pripravljavnice na tukajšnji II. mestni deški 5razrednici z dostavkom, da se ina v konečno odobravanje predložiti visokemu c. kr. deželnemu šolskemu svetu. Sklene se, obrniti se na c. kr. zalogo šolskih knjig na Dunaji radi primernih šolskih knjig za petje in nemški jezik na slovenskih ljudskih šolah. Prošnji dveh mestnih učiteljev za zvišanje nagrad glede pouka v šolskih delarnah, prošnjo radi boleznj vpkojenega učitelja za podaljšanje in zvišanje milodara ter prošnjo vodstev vseh javnih mestnih ljudskih šol, da se izposlujejo učitelstvu draginjske doklade tudi še za nadalje, sklene se priporočilno predložiti na merodajnih mestih. Istotako prošnjo vodstva zasebne deklške 5razrednice v Lichtenthurnovem sirotišči na deželni zbor za zvišanje letne podpore za vzdrževanje te šole in pa za dovolitev zopetnega prispevka k pokritju stroškov za zgradbo novega poslopja. Zadrugi brivcev in lasničarjev se dovoli oprostitve njihovih vajencev od nedeljskega dopoldanskega pouka na obrtnih pripravljavnicah. Konečno se reši nekaj internih zadev in se vzame na znanje poročilo predsednika, da si je v zadnjem času ogledal več tukajšnjih šol.

„Slovenska Matica“ je razposlala vsem svojim poverjenikom naslednjo okrožnico: „Kozlerjev „Zemljevid slovenskih pokrajin“ je v zalogi „Slovenske Matice“ že pred nekaj leti popolnoma pošel. Povprašuje se pogostoma po njem, a Matica ga nima več na razpolaganje. Odbor se je torej odločil, da Matica izdaj nov „Stenski zemljevid slovenskih pokrajin“ s slovensko terminologijo v merilu 1—200 000 in na štirih listih. Skupna velikost vseh štirih listov bi imela 146 cm dolžine in 155 cm širine. Zemljevid bi bil izdelan natanko tako, kakor generalna karta c. in kr. vojaškega zemljepisnega zavoda, in bi imel poleg praktične tudi znamenito znanstveno vrednost. Po proračunu Hoelzeleve tvrdke na Dunaju, s katero je Matica v dogovoru, bi stalo 3000 izvodov novega „Stenskega zemljevida“ 6000 gld. Če se pa naroči le 1000 izvodov, stanejo 5000 gld. in vsacih 100 izvodov pozneje naročenih 180 gld. Cena je torej, če se že prvotno naroči večje število, nepremerno nižja in stane potem 1 izvod le 2 gld. Odboru je od tega, da pridejo društveniki, ki se za to stvar zanimajo, do lepega, uporabnega in tu v zemljepisnem oziru dovršenega zemljevida, ki bi jim izvrstno ustrežal na potovanju po slovenskih krajih, v šoli pri pouku, v uradu pri raznovrstnih poslih in doma pri branju slovenskih knjig; zakaj v njem bi bili vestno zabeleženi vsi količjak znameniti kraji po slovenskih deželah, tako da bi popolnoma nadomestil jako razširjeno in priljubljeno nemško generalno karto. Zatorej prosí podpisani odbor vse p. n. gospode poverjenike, naj blagovolijo s priloženo naročilno polo vsak v svojem okraju nabirati naročnike na „Stenski zemljevid slovenskih pokrajin“. Naroči se lahko vsak Matičin društvenik ali nedruštvenik. Zlasti pa prosimo gg. poverjenike, na naročevanje povabilo tudi krajne šolske svete, društva in javne, zlasti občinske urade. Naročilne pole naj se vrne odboru ob jednom z imenikom udov za prihodnje leto. Podpisani odbor „Slovenske Matice“ se zanaša, da najde ta misel krepak odziv v vseh slovenskih krogih, in pričakuje prav ugodnega odgovora. Zakaj samo v tem primeru, če se oglasi zadostno število naročnikov, bi mogla izdati Matica nameravani „Stenski zemljevid“.

Valvazorjev spomenik postavi, kakor znano, vlada slavnemu zgodovinarju Valvazorju v Ljubljani. Spomenik bo stal pred deželnim muzejem. Naprava modela za ta

spomenik se je izročila domačemu umetniku g. Al. Ganglu, c. kr. profesorju na tukajšnjih obrtnih šolah.

Materine sanje, se imenuje slika v jednom dejanju, katero je spisal nadarjeni mladi pesnik, učitelj E. Gangl. Knjižica je jako lična ter stane 15 kr. Ta divna pesniška slika predstavlja sanje matere, boječe se za svojega otroka, kateremu preti sovraštvo in brezsrčnost, a ga otme ljubezen, ki ga pripelje v zavetje sv. Cirila in Metoda. Slika je posebno primerna za igre pri podružnicah „družbe sv. Cirila in Metoda“ in je v Ljubljani pri dveh koncertih se z velikim uspehom predstavljala. V njih najde posebno narodno ženstvo priložnost za sodelovanje. Dobiva se pri knjigovezu Iv. Bonaču v Ljubljani.

Ilustrovani narodni koledar. Uredil in izdal Dragotin Hribar. Ta koledar izšel je letos že devetlet. Letošnji je v nekaterih ozirih še nadkrilil predidoe, zlasti glede ilustracij. Poleg koledarskega dela obsega knjiga tudi jako raznovrsten, bogato ilustrovan zabavni del, v katerem čitamo životopise dr. V. Oblaka, Jos. Lendovskega, kanonika Kluna, Jos. Pagliaruzzija (Krilana), dalje pesem „Slepec“, ruski zložil V. L. Vjelicko, preložil A. Aškerca, potopisno értico „Huda luknja in njene podzemeljske jame“, spisal Fr. Koebek, dalje „Ruše“, spisal Fridolin Sevnčan, „Pisatelj Orlov“, spisal Fr. Govekar, „Celjski grofi“, spisal P. pl. Radics, „Važni dogodki v letu 1896“. Priporočamo ta koledar prav toplo. Cena elegantno vezanemu izvodu 1 gld., broširanemu 70 kr.

Dr. Tomaž Romih, učitelj na meščanski šoli v Krškem, je bil dne 16. grudnia l. l. izvoljen županom za občino Krško. Čestitamo!

Peticijo štajerskih učiteljev na visoki deželni zbor štajerski za ureditev službenih in gospodarstvenih razmer podpisalo je 2233 štajerskih učiteljev. Te dni odposlala se je knjigovezu v Gradec, da se veže.

Zaveza slov. učiteljskih društev vložila je bila zoper odločbo goriškega dež. šolskega sveta, s katerim se je učiteljem zabranilo izvrševati opravila obč. tajnikov, priziv na naučno ministerstvo. Ta priziv se ni vzprejel, češ, da „Zaveza“ sploh ni legitimovana kaj storiti v tej stvari. Vsled tega se bodo najbrž vsi goriški učitelji vsak zase pritožili na ministerstvo.

Dolenjeavstrijski deželni odbor. Protisemitje mislijo voliti v deželni odbor dra. Gessmanna, Richterja, Kupko in Steinerja. Od dosedanjih odbornikov bodo v deželni odbor volili samo še Schöffla. Veleposestniki volijo poslanca Birka. Najpomembnejše je, da mislijo šolski referat izročiti dru. Gessmannu. Gessmann je popolen klerikalec in bode po možnosti zatiral učitelje. Klerikalni listi za sedaj pišejo, da bode njegova naloga, pregnati liberalni duh iz učiteljev. — Gospodje se zelo motijo, če mislijo, da se dá ta duh kar s silo pregnati. Zboljšajte nam plače, pa bo mir.

Prenaglili so se. Deželni šolski svet Goriški je deloma razveljavil svoj sklep, da učitelji ne smejo biti več občinski tajniki. Prepustil je namreč okrajnim šol. svetom oblast, da morejo o tem določati. — S tem je vse zopet popravljeno!

Né vemo od kake strani se je bila raznesla med učiteljstvom vest, da ono zloglasno prepoved je uzočil — dr. H. Tuma. Ta vest je neresnična!

Zdaj gonim vole! Deželnozborske volitve v Sibenhirtenu na Dolenjem Avstrijskem udeležili so se tudi ondodni učitelji in po končani volitvi skupno odšli z volišča. Župnik Gomerick je v spremstvu mnogih kmetov krenil za učitelji, vihtel svojo palico in kričal: Zdaj gonim vole! Kmetom je bila ta „šala“ tako všeč, da so od veselja kar brcali in se od smeha kar zvijali. Učitelji so župnika tožili in sodišče ga je obsodilo na 30 gld. denarne kazni, oziroma na 6 dni zapora. — In potem naj se pa še čudijo, če se branimo stare šole!

Knjižnica za mladino. 12. snopič za l. 1895. bo izišel dne 20. t. m. Do tédaj se bode tudi odločilo, če bode „Knj. za ml.“ tudi v novem letu izhajala. Tovariši, skrbite, da se sedanja zaloga razpeča. Priporočajte, naročujte in širite „Knj. za ml.“

Razdelitev obleke učenkam in učencem tukajšnjih ljudskih šol. Dobrodelnost ljubljanskega prebivalstva je velika in se je še pri vsaki priliki sijajno izkazala. Mej najlepše dokaze te dobrodelnosti sme se šteti tudi vsakoletno razdelitev obleke mej učenke in učence tukajšnjih ljudskih šol. Skrb za nabavo obleke je prevzelo večje število ljubljanskih dam pod vodstvom ces. svetnika Murnika. Dne 20. grudnia m. l. se je vršila razdelitev obleke, čevljev in peciva v telovadnici prve mestne deške šole v Komenskega ulicah. Lepo to slavnost je otvoril okr. šolski nadzornik gospod prof. L e v e c s primernim ogovorom, na kar se je vršila razdelitev. Dekletom je izročila darila gospa Franja dr. T a v c a r j e v a, dečkom g. prošt dr. Klofutar. 178 učenk in učencev je dobilo popolne zimske obleke. Slavnost, katere so se udeležili tudi dež. predsednik baron Hein, župan Hribar, trg. zbornice predsednik Perdan in mnogo drugih gospodov ter lepo število dam, je s kratkim ogovorom zaključil g. prošt dr. Klofutar.

Povesti, spisal dr. Ivan Tavčar. Izšel je pred kratkim I. zvezek te zbirke. O njih bomo izpregovorili prihodnje kaj več. Za danes omenimo samo, da izidejo Tavčarjeve povesti v petih ali šestih zvezkih po 20 tiskovnih pol. Posamezni zvezek stane 1 gld. 20 kr., v platno vezan 1 gld. 50 kr. in elegantno vezan 2 gld. 10 kr., po pošti 10 kr. več. Knjige razpošilja knjigarna Ig. pl. Kleinmayr & Fed. Bamberg v Ljubljani, pa tudi vsaka druga knjigarna.

Prošnja. Slovensko učiteljsko društvo* namerava postaviti r. Mateju Močniku skromen nagroben spomenik in uzidati v njegovi rojstni hiši priprosto spominsko ploščo. Čestilce ranjkega prosimo, da pošljejo darove v ta namen uredništvu našega lista.

Zahvala. „Narodni šoli“ izrekata šolski vodstvi v Stopičah in v Škocijanu pri Turjaku.

Učiteljski koledar je ravnokar izšel v Goriški tiskarni.

Naznanilo. Zaradi ovir v tiskarni, vsled česar bi se list zakasnil nad mesec dni, ne moremo letos povekšati oblike našemu listu, kakor se je sklenilo na občnem zboru. Prosimo potrpljenja do prihodnjega leta. Odbor.

Uradni razpisi učiteljskih služeb.

Št. 1273

o. šol. sv. Na jednorazrednici v Godoviči se razpisuje v stalno, oziroma začasno nameščenje služba učitelja-voditelja s prijemki IV. plačilne vrste.

Pravilno opremljene prošnje naj se predpisanim potom semkaj vlagajo do 20. prosinca 1897. l.

C. kr. okrajni šolski svet v Logatecu, dné 13. grudnia 1896.

Št.

o. šol. sv. Na dvorazredni ljudski šoli v Begunjah se razpisuje v stalno nameščenje drugo učno mesto s prijemki IV. plačilnega razreda. Pravilno opremljene prošnje naj se predpisanim potom do 16. prosinca t. l. semkaj vlagajo.

C. kr. okrajni šolski svet v Logatecu, dné 19. grudnia 1896.

Št. 2130

o. šol. sv. Na dvorazredni ljudski šoli v Zagorji pri Št. Petru se razpisuje v stalno nameščenje nadučiteljsko mesto s prijemki III. plačilne vrste in prostim stanovanjem.

Pravilno opremljene prošnje naj se predpisanim potom semkaj vlagajo do 20. prosinca 1897. l.

C. kr. okrajni šolski svet v Postojni, dné 15. grudnia 1896.

Št. 1736

o. šol. sv. Na dvorazredni ljudski šoli na Čateži ob Savi je stalno ali začasno popolniti drugo učno mesto z dohodki IV. plačilnega razreda.

Pravilno opremljene prošnje naj se predpisanim potom semkaj vlagajo do 20. prosinca 1897. l.

C. kr. okrajni šolski svet v Krškem, dné 15. grudnia 1896.

Št. 1578

o. šol. sv. Na jednorazrednici pri sv. Ambrožu razpisana je služba učitelja-voditelja s plačo IV. plačilnega razreda v stalno oziroma začasno nameščenje.

Prošnje vlagati je do 15. prosinca 1897 pri c. kr. okrajnem šolskem svetu v Rudolfovem

C. kr. okrajni šolski svet v Rudolfovem, dné 15. grudnia 1896.

Listnica. Tovariši! Ta mesec se bodo vršili občni zbori „čitalnic“, raznih bralnih in drugih društev. Prosimo, zahtevajte pri vseh teh zborovanjih, da se naroče na naš list. Skrbite, da bodo naročniki našemu listu tudi krajni šolski sveti, sole in vplivni rodoljubi. Zahtevajte tudi po vseh gostilnah in kavarnah, v katere zahajate „Učiteljskega Tovarisa“. Naša skrb bodi, da pride naš list med narod, da ta zve, po čem težimo. Prijatelji in somišljeniki naši pa skrbite tudi, da se z novim letom naroče na „Učit. Tov.“ tudi tiste tovarišice in